

י"ז
תשפ"א

29 אפריל, 2021

מדיניות אכיפה – רישוי עסקים מועצה אזורית "חבל מודיעין"

ראש המועצה: מר שמעון סוסן

מנהלת מחלקת רישוי עסקים: גב' מזי הרוש

תובעת המועצה: עו"ד מיכל בראון

יועמ"ש המועצה: עו"ד אריאל שיין

מבוא:

המועצה האזורית חבל מודיעין מעודדת פתיחתם של עסקים בתחומה, וזאת לצורך קיומם של חיי מסחר פוריים וערניים, ומתוך מטרה לסייע לפרנסתם של תושבי המועצה ולהגדיל את מגוון השירותים והמוצרים הנגישים להם בתחומי המועצה. במקביל, המועצה רואה לנגד עיניה את רווחתם של תושבי המועצה, המבקשים לחיות בסביבה כפרית, שקטה ושלווה, נקייה, בריאה ובטוחה. בשיקולי המועצה בהענקת רישיון עסק ינתן משקל נכבד לשמירה על אורח חייהם ואיכות חייהם של התושבים.

ככלל, מועצה אזורית חבל מודיעין תפעל להסדרת הרישוי לכלל העסקים בתחומה או לחלופין מניעת הפעלת עסקים אשר אינם עומדים בדרישות החוק.

1. מטרתו של מסמך זה להתוות את מדיניות מחלקת רישוי עסקים בקשר עם אכיפת חוק רישוי עסקים בשטח השיפוט של המועצה.
2. שטח המועצה מונה כ-130,000 דונם עם 4 אזורי תעשייה.
 - א. אזור תעשייה איירפורט סייטי
 - ב. אזור תעשייה חבל מודיעין
 - ג. אזור תעשייה שילת
 - ד. אזור תעשייה בארות יצחק
3. בשטח המועצה ישנם 24 ישובים – 22 מושבים, קיבוץ אחד וישוב קהילתי אחד.

מסגרת חוקית

חוק רישוי עסקים, תשכ"ח - 1968 (להלן – החוק), הינו המסגרת העיקרית המסדירה את פעילותם של העסקים במדינת ישראל. החוק מחייב כל עסק המוגדר בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשנ"א – 1995, בקבלת רישיון לפתיחתו וניהולו.

החוק נועד להבטיח מספר מטרות לטובת הציבור הרחב, כאשר על כל מטרות מוקפד המשרד הממשלתי האחראי בנושא כדלקמן:

- איכות נאותה של הסביבה ומניעת מפגעים ומטרדים.
- מניעת סכנות לשלום הציבור והבטחת מפני שוד והתפרצות
- בטיחות של הנמצאים במקום העסק או בסביבתו
- מניעת סכנות של מחלות בעלי חיים ומניעת זיהום מקורות
- בריאות הציבור, לרבות תנאי תברואה נאותים
- קיום הדינים הנוגעים לכבאות
- קיום הדינים הנוגעים לתכנון ולבניה

תכליתה של מדיניות האכיפה

מסמך זה נועד לקדם מערך אכיפה מסודר, מתוכנן מראש, מושכל, שאינו פועל על דרך התנהלות אקראית, אלא חוטר להשגת יעדי אכיפה רצויים, בשים לב להיקפים ומאפיינים של התופעות העברייניות בשטח השיפוט.

1. קיים צורך לתת עדיפות לטיפול בתחום הפיקוח והאכיפה על רקע קיומם של עסקים ללא רישיון בשטח השיפוט, מאידך יש מקום להתחשב בעובדה כי משאבי המועצה הינם מוגבלים ואינם מאשפרים לתת מענה לכל העסקים המצויים בשטח השיפוט ללא רישיון בעת ובעונה אחת.
2. גיבוש אמות מידה ודגשים מרכזיים באכיפה במסגרת מסמך מדיניות יביא לטיוב עבודת מחלקת רישוי עסקים, ייעל את אופן השקעת המשאבים, יזרז וישפר הליכים לקבלת רישיון עסק וכן יתרום לשקיפות, לאמון הציבור במערכת אכיפה יעילה ואפקטיבית והימנעות מאכיפה סלקטיבית ובלתי שוויונית.
3. מסמך מדיניות זה הוכן בהליך ממושך ואחר מיפוי התופעות העברייניות במרחב בשים לב לאפיוני הייחודים, בעקבותיו הותוו יעדי האכיפה ודגשים להפעלתם כפי שיפורט להלן.

גיבוש סדרי עדיפויות לאכיפה בשטח המועצה – סוגי עסקים

רשימת סדרי העדיפויות מגדירה שני סוגי עברות הגוזרות התייחסות אכפתית שונה מצד המועצה.

הסוג הראשון הינו עברות הנמצאות בראש סדר העדיפויות של המועצה, לעברות אלו תשקיעה המועצה את מרבית משאבי האכיפה העומדים לרשותה.

הסוג השני הינו עברות אשר נמצאות בתחתית סדר העדיפויות לאכיפה. בעברות הללו הוחלט שלא להשקיע משאבי אכיפה, על מנת להצליח לפנות משאבי אכיפה לעמידה בסדר העדיפות שקבעה המועצה.

העברות שאינן מוגדרות באחת מהקבוצות הללו יזכו לטיפול שוטף בהתאם למשאבי המועצה הנותרים.

העסקים הנמנים על הקבוצה הראשונה – סדר עדיפות גבוה:

- עסקי מזון
- עסקי רוכלות
- מחסנים אשר משמשים לאחסון חומרים מסוכנים או דליקים
- בריכות בשימוש מסחרי
- בתי מלאכה – נגריות, מסגריות
- אי קיום צווי סגירה

- מתחמי בתי אירוח (צימרים)
- אירועים תחת כיפת שמים
- קייטנות
- ירידים
- מפעלים
- חוות סוסים טיפוליות

העסקים הנמנים על הקבוצה השנייה – סדר עדיפות נמוך:

- מחסנים טעונים רישיון שאינם מכילים חומרים מסוכנים או דליקים ואשר שטחם אינו עולה על 200 מ"ר. ח 8
- עסקי מלאכה זעירה מזעריים המתנהלים בתוך בתי מגורים הפזורים ביישובי המועצה ואינם גורמים למטרד לתושבים ולסביבה.

נוסף על האמור, תפעל המועצה לאכיפה בתיעדוף גבוה של כל עסק אשר הוגדר כבעל מסוכנות ע"י גורמי הרישוי (כיבוי אש, משרד הבריאות, המשרד לאיכות הסביבה, משרד העבודה, משטרה וכדו').

בחינה פרטנית של העניין לציבור בנקיטת הליכי אכיפה

התביעה תפעיל שיקול דעת ביחס לכל תיק שיועבר לעיונה בשים לב למידת העניין לציבור בהגשת כתב אישום ובשים לב, בין היתר, לשלושה עניינים עיקריים:

מסוכנות – ככול שמדובר בעברה אשר טומנת בחובה מסוכנות הן מצד מכירת מזון בתנאי תברואה ירודים, אי עמידה בתנאי כיבוי אש, סכנה בטיחותית, סכנה לפגיעה בערכי סביבה ובכל זה גרימת מטרד לתושבי האזור וכיוצא בזה.

היקף – ככול שמדובר בעסק בהיקף גדול יותר גובר האינטרס הציבורי בנקיטת הליך פלילי.

היתכנות קבלת רישיון עסק – מקום בו ישנו קושי לקבל רישיון עסק נוכח התנגדות גורמי האישור בשל מניעה חוקית או תכנונית אשר אינה ניתנת לגישור בטווח הנראה לעין.

מיקום – תינתן עדיפות לאכיפה בארבעת אזורי התעשייה המפורטים לעיל וכן לאכיפת עסקים הפוגעים במרקם הכפרי ובאורח חייהם של התושבים.

בחירת אפיק אכיפה חלופי

במסגרת סמכויות הרשות, קיימים כלי אכיפה נוספים על נקיטת הליך פלילי אשר נועדו לאפשר לרשות מתן מענה מידי ויעיל לצורך הפסקת פעילות העסק לאלתר.

צו הפסקה מנהלי:

בהתאם להוראות סעיף 20 לחוק, מוסמך ראש הרשות להורות על מתן צו הפסקה מנהלי לעסק הפועל ללא רישיון בשטחי המועצה בהתקיים אחד מין התנאים הבאים:

- א. טרם חלפו 18 חודשים מיום פתיחת העסק.
- ב. קיימת מסוכנות

צו הסגירה יינתן לאחר עריכת שימוע לבעל העסק בהשתתפות ראש הרשות, מנהל/ת מחלקת רישוי עסקים, יועמ"ש המועצה ונציג הגורם המאשר אשר הצביע על קיומה של מסוכנות.

ראש הרשות ישקול הפעלת סמכות זו במקרים הבאים:

- א. בכל מקרה בו מצביע גורם מאשר על קיומה של מסוכנות בהמשך פעילות העסק.
- ב. בכל מקרה בו נודע לרשות על פתיחת עסק חדש אשר לא קיימת ייתכנות ממשית למתן רישיון עסק.
- ג. מקרים בהם נודע לרשות על פתיחת עסק חדש ובעליו לא פעל להגשת בקשה לרישוי, בחלוף חודש מיום הפתיחה כאשר מדובר בעסק מזון ובחלוף 3 חודשים ממועד הפתיחה כאשר מדובר ביתר העסקים.

צו סגירה שיפוטי במקביל להגשת כתב אישום (סעיף 17 לחוק):

כידוע, ההליך הפלילי כולל מספר שלבים ולעיתים עלול להמשך פרק זמן ארוך אשר אך בסיומו, ניתן צו סגירה שיפוטי במסגרת גזר הדין.

משכך, על מנת למנוע ניצול זכויות הנאשם לצורך הימשכות ההליך והמשך ניהול העסק ללא רישיון, יש לשקול הגשת בקשה לצו סגירה יחד עם הגשת כתב האישום או לאחר הגשתו במקרים הבאים:

- א. כאשר קיימת מסוכנות.
- ב. כאשר אין כל היתכנות לקבלת רישיון עסק.
- ג. כאשר מדובר בעסק נרחב אשר היקף פעילותו גדול ביחס לסוגו.